

Det Anarkistiska Biblioteket

De franska sträjkerna

Albert Jensen

Albert Jensen
De franska sträjkerna
1917-08-15

Allarm 15 augusti 1917

sv.anarchistlibraries.net

1917-08-15

Med direkt aktion framtvinga parisersömmerskorna en lag om ”engelsk vecka”, som kommer att gälla för 600,000 arbeterskor!

Under de senaste veckorna ha sträjkerna brett sig över Frankrike som en epidemi. De började med omfattande arbetsnedläggelser bland Paris ”midinetter”, sömmerskorna.

Dessa ha alltid varit ett element som det varit mycket svårt, att få organiserat, men dyrtiden har drivit dem till en spontan resning, som både medfört segrar och bestående organisationer.

De sträjkande midinetterna började samlas på Bourse du Travail redan bitida på morgnarna. Och hit kommo de minnesvärda sträjkdagarna tågande sömmerskor i sluten trupp - hälsade med hurrarop - från än den ena och än den andra stora firman, som exploaterade dessa varelser i hundradevis. Genom Paris gator, genom de trafikerade boulevarderna, kommo de tågande med sina importerade standar, fram till arbetarnas högkvarter. Midnettsträjkerna och deras demonstrationer satte under ett par veckors tid sin säregna prägel på Paris gatuliv. Och så fredliga voro dessa demonstrationer icke alltid. Polisen angrep dem ofta med en brutalitet, som är välkänd av de franska arbetarna, och mer än en polisman lär ha fått mindre behagliga minnen från midinetternas speciella försvarsvapen: hattnålarna!

Några siffror känna vi icke med säkerhet, men man har talat om att de sträjkande kvinnornas antal uppgått till 25,000, då arbetsnedläggelsen var som mest omfattande.

Midinetternas krav var höjda löner och införandet av den ”engelska veckan”, d. v. s. fritt från arbetet från lördag middag.

Midinetterna vädjade till de organiserade arbetarna i Paris, till skrädderi-arbetarnas förbund och till C. G. T., om att taga sig an deras sak, och striden blev nu hela den organiserade arbetarklassens sak. Alla damskräddarna gingo i sympatisträjk för sina kvinnliga kolleger.

Efter några dagars arbetsnedläggelse kapitulerade arbetsköparna och det kom till en överenskommelse på basis av följande huvudpunkter: godkännandet av den ”engelska veckan”; löneförhöjning av 75 centimes pr dag, 50 centimes för lärlingar; hos alla de firmor som fackföreningens priser icke tillämpats,

skulle den nu införas, jämte det överenskomna lönetillägget; arbetsköparnas organisation skulle hos regeringen kräva det omedelbara voterandet av lag om den "engelska veckans" införande överallt inom beklädnadsbranschen där kvinnlig arbetskraft användes; lördagen betalas hel dagslön.

Man uppnådde således omedelbart: minskad arbetstid, högre lön, betalning för den tillkämpade halva fridagen.

Sedan sömmerskorna öppet trätt i kamp, anslöt sig en mängd andra arbeterskor: modister i bortåt ett par hundra affärer lade ned arbetet; flera hundra korsettarbeterskor; 2,500 pälsverksarbeterskor; 600 sömmerskor inom kautschukindustrien; paraplyarbeterskor; brodöser; plymarbeterskor; linnesömmerskor; restaurantdamer; de kvinnliga bankbiträdena; arbeterskorna vid kartongfabriker, bokbinderier, påsfabriker etc. Det var en epidemi!

Det var Paris kvinnliga arbetareungdom som ockuperade gatorna. Skratande, sjungande, med rosor på kinderna och ystra som lösslupna fålar, drog de från affär till affär, från fabrik till fabrik, från atelier till atelier för att "hämta ut" de kamrater som ännu icke anslutit sig till sträjken.

Alla krävde de den "engelska veckan" och löneförhöjningar i likhet med sömmerskorna inom beklädnadsindustrien. Och alla fingo de sina krav uppfylla i likhet med dessa.

Men under tiden dessa strider pågingo, hade regeringen med erkännansvärd snabbhet framlagt förslag om lagligt införandet av "engelska veckan" inom beklädnadsindustrien, men bara för denna industri. Ett par socialdemokratiska representanter anmärkte på detta förhållande, och begärde att lagen skulle utvidgas till att gälla även andra industrier. De fingo från regeringsbanken det betecknande svaret, att regeringen hade begränsat lagförslaget till att omfatta denna industri, därför att arbetarna och arbetsköparna här hade kommit överens, efter en tids sträjk, om införandet av "engelska veckan" och att detta ännu icke var förhållandet inom andra industrier.

Lagen antogs också med den av regeringen föreslagna begränsningen, således blott i den industri, där sträjken redan tvingat arbetsköparna till ett sådant medgivande!

Bataille anmärker riktigt nog till detta resultat:

”Moralen av denna historia är, att arbeterskorna inom beklädnadsindustrien inregistrerade en hastig och fullständig seger. Men vads om är gott för dem, kan icke vara dåligt för arbetare och arbeterskor inom korporationer, som ännu icke åtnjuter fördelarna av engelska veckan. Vilka invändningar kan man göra? Dessa: Ni har alls icke i första hand kommit överens med edra mästare. (Fri översättning: Ni har icke gjort sträjk). Hjälp dig själv, så hjälper dig parlamentet, skulle man kunna säga nu.”

Det är återigen ett nytt exempel på den gamla erfarenheten: När arbetarna först i realiteten tillkämpat sig en fördel, då kan parlamentet vara villigt att sanktionera den med en lag.

Det måste dock erkännas, att denna lag icke är utan betydelse, ty den kommer att gälla för fem till sexhundra tusen arbeterskor. Men när alla dessa komma i åtnjutande av engelska veckan, så är det tack vare de små tappra parisindinetternas kamp och seger!

Emellertid fortsätter epidemien att breda sig. Träffas det avtal inom en industri, så börjas det nya arbetsnedläggelser på flera andra platser. Konservarbetarna, chokoladarbetarna, buljongarbetarna, speceribiträderna, juvelerarna, borstbindarna, garvarna, knapparbetare, mösskräddare och elektriker göra arbetsnedläggelser. Inom medicinindustrien, den kemiska branschen, textilindustrien och metallindustrien, utbryter den ena sträjken efter den andra. Det är nu icke bara kvinnorna, männen börja också röra på sig och ställa krav.

Och rörelsen begränsas icke längre till huvudstaden. Den strömmar ut till landsorten, till städerna och industricentra. Och icke överallt går det så fredligt tillväga. I Lyon sträjkar 3,500 kvinnliga ammunitionsarbetare och spårvagnarna stå stilla, 1,800 ammunitionsarbeterskor lägga ned arbetet i Auxerre. I Auxles Bains, Orleans, Rouen, Engé, Nancy, Dijon, Grenoble, Charlons sur Seine sträjkas det, o. s. v., o. s. v. I Marseille kommer det till sammanstötningar och prässen berättar att etthundra femtio arbetare arresterats.

Det är en epidemi, men en epidemi som kanske icke så lätt kan stävjas. Dock synes det icke, som det vore några andra motiv till dessa massarbetsnedläggelser än rena lönekrav och krav om arbetsförhållanden. Något med fred och krig synes de icke direkt ha att skaffa.